X-ik évfolyam. 28-ik szám. Köszeg, 1890. julius 13-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiok a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Fogyunk, veszünk.

Kétségbeejti a családokat, forrongásba hozza a közönséget s aggodalomba ejtheti a társadalmat azon meg-megujuló szomoru esetek, melyekszerint anyává lett nőink magasztos hivatásuk betöltésénél életökkel lakolnak; életökkel fizetik meg a más életét vagy halálukkal elvész még egy uj élet csirája.

A nőnek legfőbb hivatása, hogy anyává legyen és a magyar nőkké annál inkább, mivel — Széchenyi szavai szerint — oly kevesen vagyunk, hogy nálunk még az apagyilkosnak is meg kellene bocsátani, csakhogy számunk ne apadjon. Hazánk, önálló államéletünk löntartása és megvédése, gazdasági s ipari fejlődésünk és nemzeti fajunk biztositása egyaránt kivánják szaporodásunkat, mi pedig hova tovább épen ennek ellenkezőjét tapasztaljuk. Napnál világosabb, hogy fajunk szaporátlan s hogy e bajnak főforrása főleg népünk erkölcsi romlottságában, leányaink ferde testi nevelésében és az egészségügyi hiányos óvó- és segédeszközökben rejlik. Nézzük ezeket egyenkint s vonjuk le belőlök a következtetést.

Nem feltűnő valami, hogy az ország egyes vidékein egy-két gyermeknél több soha nincs a szülőknek? Ott szisztematicze növelik a családot és szaporitják — jobban mondva — apasztják fajunkat oly eszközök alkalmazása mellett, melytől visszaborzad a jobb érzésű ember. Nem azért emlitjük fel ezt a tényt, mintha vidékünkre nézve is állana, hanem azért, mert való. A baj második főforrása, mint emlitettük, leányaink ferde testi nevelésében rejlik. Miben nyilvánul ez? A szellem kikiképzése czéljából a leányka testi épségét, egészségét tönkre tesszük, azaz: divatosan neveljük leányainkat. „Az ilyen divatosan nevelt leány — mondja dr. Frank — a legcsekélyebb mozgásnál is érzi a betegember minden baját: szivdobogást, nehéz légzést, reszketést és fáradságot. A folytonos ülés és az izmok tétlensége okozzák, hogy az életnedv nem hatolhat a test összes részeibe; s innen származik amaz uri halálsápadt arczszin, melyet városi szépeinken észlelhetünk. Az ilyen nevelés befolyása a közegészségre egyike a legkárosabbaknak s ebben gyökerezik azon leverő tapasztalás, hogy a halálozási esetek gyermekeink között oly gyakoriak." S kérdjük: mit várjunk a testileg ily módon nevelt nőktől azon nehéz, válságos pillanatokban melyek az anyai hivatás betöltésében mindegyiknek osztályrészül jutnak? — Nincs-e szükségük rendkivüli erőre és bátorságra? — A harmadik főforrása szaporátlanságunkuak az anyák tapasztalatlanságában és a szülésznők lelketlenségében keresendő, vagyis azon intézkedések hiányosságában, melyek a nőt, mint anyát, hivatása küszöbén védenék, óvnák és szükség esetén segitségére lennének. Volt rá eset az utóbbi időben nálunk Kőszegen, és pedig nem egy, hogy a szülésznők gondatlansága, hanyagsága sodorta veszélybe az anyákat. Volt eset arra, hogy saját „tudományukat" fitogtatva, összekotyvasztottak orvosság-félét és — sajnos — eset arra is, hogy bünös szereplésre vetemedett ugy, hogy ügye a biróság elé került.

A város tiszti orvosa, a ki már rég óta figyelemmel kiséri a szülésznők működését s nem egy izben figyelmeztette azokat teendőik tulajdonképeni mibenlétére, az utóbbi időben kettőztetett éberséggel őrködik minden lépésük fölött s ellenök a fennálló törvényeknek és szabályoknak szigorubb alkalmazását kivánja. Ez igen dicséretre méltó valami, és bizonyos irányban nem tévesztheti hatását; de ha czélt akarunk érni, országszerte a bajnak mind három főokára kell tekintettel lennünk s azok orvoslásához fognunk. A spártai köztársaság legbölcsebb törvényhozója, *Lykurg*, törvény által gondoskodott fajának fenntartásáról és szaporitásáról. Athénben a lánglelkü *Demosthenes*, Rómában pedig a kitünő moralista *Juvenalis* nyilvános szónoklatokkal keltek sikra az anyai hivatás és kötelesség teljesitése tekintetében; régi népek férfiai, kik fajuk föntartására radikális eszközökhöz nyultak.

Köszegh sz. kir. város épitési szabályrendelete.

(4. folytatás.)

II. Fejezet.

Az épitményről.

16. §.

Az épitésvezető.

Minden épitésnél, melyre nézve épitési engedély vagy bejelentés van előirva, az épittetők az épités vezetésével csak ehhez jogositott egyéneket bizhatnak meg, kik is a tervszerü és tüzbiztos kivitelért az épittetővel

TÁRCZA.

Doroszló.

Mutatvány Wittinger Antalnak „Kőszeg városa és környéke" czimű művéből.

A kőszeg-rohonczi hegylánczolat délkeleti lejtőjén elterülő szép vidék *Hegyalja* elnevezés alatt ismeretes és történeti, valamint régészeti szempontból nevezetes helyekkel bir. E sok tekintetben gazdag vidék minket közelebbről érdeklő helyeit, mint korábban is, távolság szerint soroljuk fel, kezdve a Kőszeghez legközelebb s végezve a tőlünk legtávolabb esőknél.

Kőszegnek déli és délnyugati határa mentén Doroszló hosszukás, 1650 holdnyi területü határa vonul végig. Belőle 1380 hold a lakosok tulajdona, 210 hold pedig Eszterházy herczeg birtokát képezi. Legérdekesebb része a határnak a délkeletre tekintő hegyoldalból kibukkanó *Pogány* nevü szőlőhegye s ezen a *Főhegy* (355 m.), melyből a doroszlói csermely fakad s melyen 1828 körül egy római harczos agyagból készült mellképét és egy Bachus-főt ástak ki több római éremmel. E jelekből történetiróink azon következtetést vonják le, hogy itt valami római (pogány) telep, villa volt s a hagyomány szerint már a rómaiaknak szőlőültetvénye. Innen a szőlőhegy neve: *Pogány*. Az itt birtokos doroszlói, czáki, szerdahelyi és kőszegi lakosság szorgalommal müveli szőleit és éven át átlag 4—500 hektoliter bort termeszt. Csinosabb szőlőházaik vannak itt a Waisbecker- és Csácsinovics-családnak Kőszegről.

Doroszló határának többi részét szántóföld, erdő és rét képezi; a lakosság vagyonosabb része pedig a kőszegi határban is bir földekkel. A kis helység a rohonczi uttól balra a róla elnevezett csermely mentén dombok oldalában terül el (272 m.) ugy, hogy messzünnen csak két templomának tornyai tünnek szembe. Lakossága magyar és 393 lélekből áll, melyeknek több mint fele ág. ev., 184 róm. kath. és 6 helvét hitvallásu. Az ág. evangelikusok leányegyházképen Csőhöz, a róm. katolikusok Szerdahelyhez tartoznak. Mindkét vallásbelieknek helyben van egy-egy osztályu elemi népiskolájok. Körjegyzőjük Csömötén, körorvosuk pedig Kőszegen lakik. Multjából annyit tudunk, hogy már a XIII. században Kőszeg várának tartozékát képezte s a Német-Ujvári grófok tulajdonát képezte. Akkor *Durisley* alakban irták. A XIII. században *Doroszló* nevü család is létezett. A vasvári káptalan előtt ugyanis 1284-ben Choui (Csói) Márton és társai Surán birtokuk felét Doroszló mesternek adományozzák. IV. László király pedig 1286 körül Rumi Doroszló mestert kiküldi, hogy a vasvári vendégnépet Mákta birtokába iktassa.

1367. jan. 15-én kelt parancsával Nagy-Lajos király meghagyja a doroszlóiaknak hogy Konche Miklóst ismerjék el uroknak.

Egy 1392-ben kelt királyi oklevél szerint már ismét két Kőszeg vára tartozékát képezte, amikor a Garay család birtokába jutott.

1441-ben Kőszeggel együtt rövid időn át Paloczi Simont és Guthi Ország Mihályt ismeri urainak, és mint a kőszegi urodalomhoz tartozó birtok emevvel együtt cserél többször urat. 1692-ben Kosi Miklós a Pogány hegyen levő szőlejét 115 rénes forinton a kőszegi jezsuita-társháznak adta el. 1736-ban Sigray József birta Doroszlót zálogban.

Látogatás a Ferencz-József-intézetben.*)

Szép tavaszi vasárnap délután volt. Az egész főváros a friss zöldbe, a szabadba iramodott. A verőfényes napon az ünnepi ruhák szinpompája festői képet nyujtott; — egész Budapest lakossága készült a várost elhagyni. A bérkocsik valóságos versenyt futottak, ugy hogy az embernek ünkénytelenül kedve szottyant, velök tartani. Fogtam magamat tehát én is és nek indultam a budai hegyeknek.

Egyik főelvem levén „utile dulci," megtekintettem előbb az épülő Mátyástemplomot s azt találtam, hogy mig a most készülő déli torony fel nem emelkedik, addig az egész disztér felé néző homlokzat nagyon kiszélesedett és nyomottnak fog látszani, melyen igen kevés maradna a gót templomok nyulánk, égfelé törő jellegéből.

Templom után jön az iskola s azért mint afféle paedagogus kivánesi voltam Buda másik, ujabb nevezetességére, az internatusra. Az ibolya-utczán és sikátoron tehaladván, ime rögtön az ember elé tárul egy kertben álló hatalmas épület, mely innen csak egy, a városból nézve négyemeletesnek látszik. A mint belépünk, első tekintetre felemelő hatással vannak az emberre a fejedelmi épület impozáns arányai mellett annak müveszi

*) A „Religió" f. évi 47. számából a tárcza irója lapunk számára átengedte közleményét.

együttesen felelősek és az épittetők az épitésvezető személyében történt minden változást a hatóságnak bejelenteni kötelesek.

17. §.

Közbiztonsági és utrendőrségi intézkedések.

Az épittető az épités megkezdését legalább 48 órával előbb a városkapitányi hivatalnak bejelenteni tartozik, hogy az épitési felügyelet mellett a közforgalom és utrendőrség tekintetében, valamint az egyébként is szükséges biztonsági intézkedések megtétethessenek.

Uj épitkezéseknél és a nyilvános közlekedésnek kitett épületrészek kijavitásánál mindenkor az előirt intőjelek állitandók fel.

Az épitési terület a hatósági rendelkezéseknek megfelelően bekeritendő. — Magasabb épületek lebontásánál a törmelék fanövekben leeresztendő és haladéktalanul elszállitandó.

A törmelléket és a kiadott anyagokat nem szabad az épitési teken kivül fekvő térre hányni, ép ugy tilos az épitési anyagok vagy eszközöknek nyilvános helyeken való felhalmozása; a hatóság azonban, a hol ezt a körülmények megengedik, az épittető ebbeli kérelmére egy esetleg homokrostalásra, mészoltásra, vagy vakolatkészitésre szolgáló külön anyaghelyet engedélyezhet.

Az épitési állvány, beleértve a feljárót is, 2 meter szélességnél többet, az utczából el nem foglalhat.

Javitások, homlokzatszinelések vagy meszelések és egyéb igazitásoknál a szükebb utczákban, a közlekedést akadályozó és a közönség kényelmét háboritó állványok csak a földszinti homlokzat számára rakhatók, de az utczára, — a magasabb emeletek számára az állvány készitéséhez rendszerint az ablakokból vagy egyéb magas fekvésü nyilásokból előretolt hordgerendák alkalmazandók.

Mind az uj, mind a régi tetőzetek fedésénél az utcza felöli oldalon a rendesen felállitott intőjeleken kivül a tetőzet hosszában annak szélén a fedés befejezéseig egy nyilásnak kell fennmaradni, melyen keresztül a különben az utczára hulló életveszélyes hulladékok a padlásra jutnak.

18. §.

Az épitési talaj.

Szilárd és állandó épületek lényeges feltételei: kellő hordképes talaj és megfelelő falvastagság.

Ott, hol szorgos vizsgálat nyomán kitünik, hogy a természeti talaj a felépitményt biztosan meg nem birja, vagy a hol az a folyó viz melletti fekvés folytán az esetleges alámosás ellen biztositandó; a kellő szilárdság elérhetésére alkalmas, — az épitészeti tudomány által kijelölt óvrendszabályok alkalmazandók. A alapgödrök oldalai beomlás ellen biztositandók.

19. §.

Epitési anyagok.

Az épittetők és épitésvezetők jó és tartós anyagot tartoznak megfelelő módon használni.

20. §.

Kapuküszöbök és földszinti padozatok magassága.

Ujonnan épitendő házaknál a földszintes helyiségek padozatának fekszine rendszerint legalább 30 centiméterrel magasabbra helyezendő el mint az utcza felszine.

Hol az utczák felszine végleg megállapitva nincs, az épitési hatóság ezen esetlegességre való figyelemmel és a legközelebbi utczák szerint eligazodva, — a padozat magasságát meghatározni tartozik és a kapuküszöb ideiglenes — annak idején változtatható magasságra helyezendő el.

21. §.

Az épületek önállósága és elszigetelése.

Minden épületnek magában fennállhatónak kell lenni, miért is minden épületnek a szomszéd felé kellő alapzatu határ és tüzfallal kell birnia.

Általában minden lakó s egyéb épületeknek jó anyagból, szilárdul, tűzmentesen befödve, a szomszéd és mellékepületektől tűzmentesen elszigetelve, a forgalom a közegészségügy s épiteszeti izlés követelményeinek minden tekintetben megfelelően, — más tulajdonosok jogainak épségben tartása mellett, — kell felállitatniok.

22. §.

A lakházak és egyes helyiségek magassága és az emeletek száma.

Két emeletnél magasabb házakat felépiteni nem szabad.

Átalán olyan utczákban, melyek 10 méternél nem szélesebbek, rendesen csak egy emeletes házak engedendők meg, kivéve, ha az épület előtt, de az épitési vonalon belül egy kellőleg bekeritendő akkora házi kert szabadon hagyatik, hogy annak szélessége az utczával összegeztetvén, ezen összeg legalább is, az épület egész magasságával egyenlő.

Vizszintes födémmel ellátott lakosztályok belső világosságának magassága legalább 2.8 méterre, — boltháitásokénak a boltiv zárköveig legalább 3.1 meterre vendő, — 6 méternél nagyobb szobaszélességnél azonban ennél nagyobb, és pedig vizszintes födémnél 3.2 méter, boltozatoknál 3.8 meter belső magasság kivántatik.

Az egészségügyi követelmények teljesitésen felül épitőművészeti és városszépitési szempontból suly fektetendő arra, hogy az épületek homlokzatai izlessel fejlesztett magassági viszonyokkal és különösen a szomszédos épületek idővel egyforma futópárkányzatokkal birjanak.

(Folytatása következik.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Az aratás** javában fol ik a város határában és szerte a környéken. Hálás szivvel mondhatjuk, hogy az Isten megáldotta az ember munkáját s a föld dúsan fizet a heleje vetett magért és a sok fáradságért.

— **Idegen forgalom** Sokan igen kivánesiak, hogy kik azok az idegenek, a kik itt tartózkodnak. Egy részök ugyan már megnevezve volt e lap egyik előző számában, hadd álljon azonban itt, az egész névsor, habár helyesebb volna, ha azok a kivánesiak az idegenekkel társalgva ismerkednének meg velök! Kőszegre a közel lefolyt hetekben érkeztek: Berkovits Gábor, államvasuti felügyelő és családja, dr. Rákovszky és neje, Schöller, budapesti magánzó és családja, Schmidt József gőzmalomtulajdonos és családja, Conrad örnagyné és családja, Feigl számtanácsos és családja, Steinné, ügyvéd özvegye és családja, Perth déli vasuti irodafőnök és családja, Grünwald István tanár és családja, Droz törvényszéki tanácsos, Schmid nyug. kapitány (állandó tartózkodásra) Garnis Ferencz a „Fonciére" irodafőnöke és családja, Bartl kapitányné és családja, Lepkovszkáné ezredes özvegye (állandó tartózkodásra), Piattiné és családja Grácz-ból (állandó tartózkodásra), Latzkovitsné és családja Budapestről, Dietzl pulyai gyógyszerész, Nickl pramontori gyógyszerész, Hannák osztr. áll. vasuti felügyelő és családja, — a hét végén Torggler grácz hivatalnok és családja érkezik meg több heti tartózkodásra, a hó végén pedig Temlin Zsigmond beszterczebányai számtanácsos állandó tartózkodásra. Ezeken kivül meg más családok is érkeztek, kik az idegenforgalmi bizottságot nem vették igénybe, egy-két házvétel is történt, ugy hogy jelenleg közel 100 idegen tartózkodik városunkban, ami bizonyára szép eredmény az első esztendőben. A megnevezett családok közül tegnap utazott el Berkovits Gábor felügyelő ur, miután szabadságideje letellett, aki az idegenforgalmi bizottságról oly kitüntetőleg nyilatkozott és olyannyira meg volt elégedve az itten találtakkal, hogy nemsokára bizonyosan állandó tartózkodásra is körünkbe várhatjuk, aminek igazán örvendenénk, — ily kiváló kedves családdal társas életünk sokat nyerne. — E helyen feljegyezzük azt is, hogy az idegenforgalmi bizottság szorgalmasan gondoskodik arról, hogy az idegeneknek minden kivánságát a legapróbb részletekig, amennyire csak lehet, teljesitse, szórakoztatásul pedig, folyton, hol kirándulásokat, hol tekejátékokat, tegnaptól kezdve pedig térzenét is rendez, — gondoskodik arról is, hogy az idegenek az itt tartandó mulatságokra meghivást kapjanak és a környékre kocsikirándulásokat tehessenek. Mert nem elég ám az idegeneket idehozni; azokkal élénken foglalkozni is kell.

— **Mulatság** *A kőszegi kath. jótékony nőegyesület* ma este a bálházkertben zene-estélyt rendez. Ára egy belépti jegynek 50 kr.

— **Turisták mulatsága.** *A kőszegi turista-kör* erősen készülődik a jövő vasárnapi mulatságra. A kiránduló albizottság e hó 5-én esti 9 órakor értekezletre jött össze a Waisbecker fele vendéglőben s ez alkalommal a maga kebeléből egy szükebb körü rendező-bizottságot választott, melynek feladatává tette, hogy megfelelően intézkedjék a mulatság helye, zenéje és egyes mulattató részei iránt. Szombathely lakossága között mozgalom indult meg arra nézve, hogy a mulatságon nagy számmal részt vegyen. E végből ez alkalommal is különvonat fog közlekedni. A közönség szórakoztatására tombolát és tüzi-játékot is terveznek.

— **Évzáró** A katonai alreáliskolabeliek, kiknek a hadügyminiszter az idén kinyujtotta a szorgalmi időt, most oszolnak szét. Holnap, hétfőn, tartják meg az évzárót meglehetős nagy ünnepséggel.

— **A Konkordia Sopronban.** Mult vasárnapon a Konkordia tudvalevőleg Sopronban járt, hogy ott a gazdapolgárok férfi dalegyletének zászlóavatásánál az ünnepi közönséget növelje. Tulajdonképen valami harminczra tehető az ott összegyült dalos-egyesületek száma, melyek részint testületileg, részint képviseletileg jelentek meg. A Széchenyi téren folyt le a tulajdonképeni ünnepség. Ott gyülekeztek a vendég dalegyesületek, ott a város előkelősége és a nagy közönség. Mikor a zászlóanya, Flandorfer Pálné urnő, férje és 30 fehérbe öltözött leány kiséretében megjelent, a zene-egyesület Kossow Jenő dr. vezetése mellett a *Szózat*-ot énekelte s utána Kund Frigyes ügyvéd előbb rövid magyar, majd hosszabb német beszédben üdvözölte a vendégeket. Ezután a szögek beverésére került a sor, majd meg a zászlóanya felkötötte az emlékszalagot. A vendégegyesületek illető jellegéjük elénekelése mellett aggatták zászloikra az emlékszalagokat. Az ünnepi lakomát a tornacsarnokban tartották, hol a katonazenekar játszott. A délutánt különben elmosta az eső, mely hazatérő dalosainkat is megöntözte. Szép emlékekkel megrakva hétfőn reggel értek ezek haza.

---

izlesü oszlopos tornáczai. A harmadik emelet fölé alkalmazott üvegfedélzet a nyilt oszlopos folyosókkal körülvett, tágas és világos udvart egy nagy nyári teremmé varázsolja, melynek az az előnye, hogy ártalmatlan szellőzése mellett csapadék soha sem éri.

Első tekintetre látja az ember, hogy szolid, száraz épületben van, melynek minden zege-zuga éles ellentétben van a modern épitkezés sok hátrányával. A tulterhelés nélküli, nemes izlessel ékeskedő tornáczok a fiatalságban ezen kedves otthona iránt egyuttal a tiszteletet is kiérőszakolja; mert ha bármily hosszu időt kellene benne töltenie, soha mindennapiassá nem válhatik előtte, hanem müizléses csinjával mindig bizonyos emelkedettebb hangulatra ragadja, mint egy szent egyház.

Ünnepies csend honolt e gyönyörü falak között, a miért is azt hittem, hogy a gyermekseregkirándult. A mint azonban az előzékeny felügyelőtől megtudtam, hogy már tanulás ideje van és a muzeumban a husz fiut két correpetitor felügyelő utmutatásai mellett napi pensumaikata legnagyobb figyelemmel tanulni láttam, — mondhatom épültem. Egeszséges, piros pozsgás, előkelő modoru fiuczkák mintegy rohamosan megnyerik ott az embert. Tekintetőkből erőszakolt tettetés nélküli nyiltság, a fölebbvalók iránti őszinte tiszteret sugárzik és minden szavukon, mozdulatukon a modorosság nélküli, jó neveles látszik.

Oly benyomást tett reám e magas, világos terem, mint egy kápolna, melyben a világ zajától felrevonult ánitatoskodók imádkoznak oly halkan, hogy senki ne hallja őket és szomszédjukat se zavarják. A correpetitor tanárok a tágas terem valamely félreeső végén, egy-egy fiuval kétülesü kis padba visszavonulnak, mint a gyóntató atyák, és az esetleges nehézségeket eloszlatják. Ha ezen irigylésreméltó ifjak ily lelkiismeretes vezetés mellett sem tennének előmenetelt, akkor már csakugyan nem volnának értelmiségi pályára valók.

A hálótermek is igen tágasak és szellősek. Az ágyak sokkal távolabb állanak egymástól, mint akár a kalocsai, akár a kassai, nagyszombati vagy kalksburgi konviktusokban és éppen ez által és a közben álló széles ruhaszekrények által sokkal jobban el vannak egymástól különitve a fiuk, mintha az olyan ketreczforma zárkákkal eszközöltetnék. A kényelmes mosdók külön-külön minden ágynál felső részükben a mosdó-eszközöket, az alsóban a tiszta fehér ruhát tartalmazzák. Oly kényelmesen kéznél van itt minden szükséges, hogy az oly, jobbhoz szokott fiuk minden fényüzés, kényeztetés nélkül semmiben szükölködést nem tapasztalnak. Az egyik felügyelő a hálóteremmel közvetetlen határos s abba nyiló szobában hál és egy inas szinten egész éjjel jelen van. Egy jelentéktelenebb gyengelkedésben sinlődő fiu ott feküdt az egyik ágyban, mellette éber ápoló nő. Ha azonban nagyobb betegségbe esik valaki, azt a czelszerü betegszobába viszik.

Van az intézetnek külön arra való terme is, hol áhitatosságaikat végzik s a fögymnasium külső tanulóival együtt exhortatiókat hallgatna.

Az étterem csak ugy ragyog a tisztaságtól és lehetetlen, hogy derült kedélyhangulatba ne hozza a jó étvágygyal belépő fiatalságot. Az uzsonnának néhány maradványa azt mutatta, hogy befött gyümöles finom kenyérrel képezte a collatiót. A vendégszerető felügyelő ellenállhatatlan szivességü meghivására vacsorára is ott maradvám, azt tapasztaltam, hogy hasonló intézeteknél megszokott rossz kosztól messze elütő, finom konyhájok van e szerencsés fiuknak. Kirántott, szép borjuszeletek ugorkával és csokoládéval leöntött rizsfelfujt volt a vacsora. És ez nem volt csak ugy abogy elkészitve, hanem mondhatom, hogy én magam soha különb asztal után nem kivánkoznim; pedig talán eleg illetékes gourmande volnék hozzá. Étkezés közben a fiuk élénk jókedvü társalkodásnak engedtek át magukat; de mindig a tartózkodó tisztesség határai között.

Vacsora után a játékszobába siettek a növendékek, ahol tekeasztalok s egyéb szolid játékszerek állnak rendelkezésükre. A boldogság csak ugy sugárzik a kedves fiuk arczáról és elárulja, hogy nem csak megelégedettek hanem egészen otthonosan érzik magokat.

Különösen ki kell emelnem, hogy nagyon vallásosan neveltetnek a fiuk és ez nemcsak jeles hitoktatójoknak, hanem a hitbuzgó főfelügyelőnek is az érdeme, a ki vallásos meggyőződését minden adandó alkalommal érvényre juttatni el nem mulasztja és féltékeny szemmel ellenőrzi a többi felügyelőt is, hogy bármely vallást vagy felekezetet legtávolabbról is sértő szót ki ne ejtsenek. Ez azonban föl sem tehető a többi felügyelő jellemének fogva sem.

Az internatus üvegajtókkal van elválasztva a kir. egyetemi kath. fögymnasiumtól, a melynek iskolatermei ugyanazon hatalmas palotaszerü épület másik felében vannak elosztva. Az öt alsóbb osztály paralell, a többi felső egyes.

A ritka gazdagságu gyüjtemények és szertárak, valamint a könyvtár ugy fel vannak szerelve, hogy ezt lehetne méltán a főváros minta-gymnasiumának nevezni. Minden ily gyüjtemény, szertár- és könyvtár-őrének is, valamint minden egyes tanárnak van külön-külön hivatalos szobája a sok előadási termen kivül.

A testvér-intézet főigazgatója is ott lakik.

Egy szóval Csáky grófnak rendkivül sikerült eszméje itt méltó megvalósulasnak néz eléje. Nem akar ez sem a kalksburgi, sem a kalocsai konviktusnak riválisa, hanem egy magyar Theresianum lenni a nélkül, hogy amannak ismert hibáiban leledzenék, a nélkül, hogy az itteni növendékek az ottaniak kiváltságos fenhéjázásában sinlődnének; hanem vallásosan müvelt kedélyt nyernek!

Azt a pompás, emlekszerü épületet, melyet Trefort egy egyetlen fögymnasium számára oly pazarul épittetett, Csáky miniszter nagyon, de nagyon sikeresen értekesitette. Ha eddig más alkotása sem volna, ez hirdetné eléggé a gróf nemes és fenkölt gondolkodásmódjat.

Meg kell még emlitenem, hogy a nagyszerü épület szabaon áll, egy nagy kerttől körülvéve, hol a fiuk nyáron szórakozva üdülhetnek. A kitünő budai levegő, egészséges, jó viz, mindannyi előnye az intézetnek.

Őszintén mondhatom, hogy szivem örült az itt látottak és hallottak fölött, és meggyőződtem, hogy e kiváló intézet méltán megszolgált rövid egy év alatt azon bizalomra, melyben most is már részesül.

Egy pap-tanár.

— **Vasuti jövedelem.** A kőszeg-szombathelyi helyiérdekü vasut bevétele volt 1890. junius havában 3453 frt, az előző év ugyane hónapjához képest 365 frttal több. F. é. január elsejétől junius 31-ig az összes bevétel 16477 frtot tesz ki. a mult év hason szakáénál 1669 forinttal többet, lévén akkor az összes bevétel 14808 frt.

— **Vasutügy.** A kőszeg-soproni vasutból még utóbb is lesz valami. H a n n i b a l képviselő és egy pénzcsoport a vasut kiépitésének engedélyezéseért már folyamodott a miniszteriumhoz. A vasut, mely csak 60 kilométer hosszuságu, 3 millióba kerülne, mert területe hegyes-völgyes és egy helyen 370 méter hosszu alaguton vezetne át.

— **Értesitők.** A kőszegi államsegélylyel fenntartott polgári fiu- és leányiskola *értesitője* az 1889—90. tanévről, Közzéteszi Steierlein Gábor igazgató. Tartalma: I. Iskolai hatóságok. II. Tanitótestület. III. Adatok az 1889—90-iki iskolaév történetéhez. A) Polgári fiuiskola. B) Polgári leányiskola. IV. Osztályjelentés. V. Statisztikai adatok. VI. Jutalmazások. VII. A tanulók névsora és érdemjegyei. VIII. A tanulás eredményének áttekintése. IX A polgári iskolák növendékeit közelebbről érdeklő rendeletek és intézkedések. X. A jövő iskolaév kezdete. A tanári kar 10 tagból áll. A tanulók száma volt a fiu-iskolában 103, a leány-iskolában 57. A fiuiskolában van takarékpénztár. 6 tanuló betett 44 frtot. A IV. osztály növendékei a városi faiskolában ez évben is gyakorlati utmutatást nyertek a gyümölcsfák nemesitése, ápolása és nevelése köréből. A könyvtár, a szertár és általában az iskola felszerelés ez évben semmivel sem gyarapodott, mert az ezekre költségvetésileg előirányzott összegek az utolsó krajczárig töröltettek. J e l e s e k voltak az I. fiu-osztályban: Benedek Ernő ism., Binder Ferencz, Bründl Antal, Kiss István, Konrad József, Pfeiffer Károly. — A II. fiu-osztályban: Kopfstein Lipót, Molnár Mihály, Varga József. — A III. fiu-osztályban: Baron Rezső. Einbeck Károly. Kéthely Ferencz, Möszl Gyula, Zsideg László. — A IV. fiu-osztályban: Bráder József, Bozzay Adolf, Ecker Károly, Hettlinger Jenő és Reymayer Gusztav. — Az I. leány-osztályban: Fischer Zsófi). -- A II. leányosztályban: Korcsmáros Irma. -- A III. leány-osztályban: Benedek Paula, Szovják Irén, Szovják Margit, Turner Jolán. A IV. leányosztályban: Czeke Krisztina, Fischer Róza, Hochsinger Mariska és Markovits Irén. — *Értesitő* a kőszegi alsófoku ipar és kereskedelmi iskoláról. Az 1889—90-iki tanév végén. A felügyelő bizottság megbizásából szerkesztette: Steierlein Gábor igazgató. Tartalma: I. Fetügyelő-bizottság. II. Tanitótestület. III. Igazgatói jelentés. IV. Tanórarend. V. Az alsófoku ipariskola érdemsorozata. VI. Az alsófoku kereskedelmi iskola érdemsorozata. VII. Statisztikai adatok. VIII. Az évi mulasztások összege. IX. Munkakiállitás. A tanulók száma összesen 192. Az iskola a jelen tanévvel fennállásának negyedik évet töltötte be. A tanévet megelőzött beiratások 1889 szept. 8-án eszközöltettek. Beiratott: a később jelentkezettekkel az ipariskola előkészitő osztályába 37, az I. osztályba 42, a II. osztályba 35, a III. osztályba 31, az épitő iparosok téli tanfolyamába 28, összesen 173 tanuló. A rajztanitói állás szervezésével az egyes osztályok ez évben már heti három órai rajzoktatásban részesültek. A rajztanitás eredményeiben különösen örvendetes fejlődés és haladás volt tapasztalható. A tanulók részéről a tanév végén munkakiállitás rendeztetett. Jelentkezett ezen kiállitásra 39 tanuló. A kiállitás megtartatott junius 15-én az ipariskola rajztermében. A tanitó-testület 7 tagból áll.

— **Öngyilkosság.** Hochecker János, honvéd-őrsvezető, czéllővészet alkalmával arczullőtte egyik társát, amiért 10 napi árestomot kapott. Már majdnem leülte büntetését, mikor mult szombaton délfelé a fogház kályháján nadrágszijon felakasztotta magát. Ugylátszik lelkiismerete furdalásai vitték a végzetes tettre.

† **Halálozások.** W i t z m a n n Gyula, kisczelli alperjel, a Kőszegen éveken át működött benczés tanár, e hó 1-én 70 éves korában Kis-Czellben elhunyt. — Dr. B e r g e r Miksa rohonczi orvos, kit övéi néhány héttel ezelőtt elmebaja gyógyitása végett Budapestre vittek, ott e hó 5-én, élte 47. évében elhalálozott. Özvegye és öt árvája siratja.

— **A belváros csaloganya.** Pár nap óta a belváros lakói estenkint gyönyörü ének élvezetében részesülnek. A K. féle ház emeleti részében a fővárosból nyári tartózkodásra idejött hölgyek laknak, kiknek egyike Blaháné nótáit hű utánzatban juttatja az arra haladó füleihez.

— **Zalamegye monografiájának** megirásával — mint a „Budapesti Hirlap“ irja — N a g y I m r e — ki Sopron vármegye történetét is irja, — foglalkozik. Az ó-kori részhez R ó m e r F l ó r i s gyüjtötte az adatokat, a melyeknek feldolgozásával, kiegészitésével és sajtó alá rendezésével most R é c s e y V i k t o r tanár és archeologiai iró bizatott meg. a ki az orsz. régészeti társulat felszólitására ez időszerint az egész Balaton környékén, Somogy- Veszprém és Zala-vármegyékben kutatja a római emlékeket.

— **Kilátásba helyezett zónatariffa.** Emlitettük annak idején, hogy a kőszeg-szombathelyi vasut igazgatósága javaslatot készitett a menetátak leszállitására, hogy ezáltal a helyi forgalmat emelje. Mint most értesülünk, a déli vasut igazgatósága is hozzájárult a javaslathoz, mely most Baross miniszter helybenhagyására vár s elfogadás esetén egy kis zónatariffa-félét hoz.

— **Leveskonzervák.** Sokat hallottunk már a rohonczi Bogdányi-féle rántottleves-anyag kitünő minőségéről, hisz az a különféle kiállitásokon ki lett tüntetve s felsőbb helyről is elismerésben részesült „kitünő minőségeért, verseny- és kivitelképességeert“; de hogy az arisztokraczia körében annyira ismerjék és terjeszszék, valóban nem hittük volna. Volt alkalmunk megrendeléseket látni igen magas állásu egyénektől, akik, jóformán titokban hordatják a különböző, kőményes, borsos, babos, rizses és darázs rántottleveshez való anyagot, hogy vele a szegények éhségét csillapitsák. Az özvegy Bogdányi őrnagynéhoz érkező és igen magas személyektől eredő levelek csak ugy áradoznak a hála és elismerés kifejezésében. A csapatok és élelmezési intézetek részéről érkezett jelentések szerint a rántottleves-konzervák igen alkalmasak a hadtest-gyakorlatok alkalmával az élelmezésre és a legénységnek nagyon izlenek. Mint értesülünk, özvegy Bogdányiné, egy igen kedves és jószivü hölgy, maga sem fukarkodik kitünő gyártmányának kiosztásában.

— **Zivatar villámcsapással.** A mult hétfőn este felé északnak elvonuló zivatar a táborkorcsma meliett egy fán némi nyomot hagyott. Lecsapott a villám az ottani nyárfa-sor egyik kimagasló alakjába s mint valami ügyes ács szabdalta végig oldalát. Egyéb baj nem történt.

— **Zóna tariffa.** A szombathely pinkafői vasut vonalon e hó 6-án életbelépett a zóna-tariffa. E szerint az egész vonalon a következő menetdijak fizetendők:

Szombathelytől:			II. oszt.	III. oszt.
Olad	I. szomszéd állomás		0.15	0.10
Torony	II. „ „		0.22	0.15
Bucsu, Rohoncz, Csajta, Óvár Vashegy		I. Zona	0.50	0.30
Sámfalva, Nagy-Német-Szt.-Mihály, Vörösvár		II. Zona	1.—	0.60
Felső-Eőr, Rödön, Pinkafő		III. Zona	1.50	0.90

P o d g y á s z r a s z ó l ó d i j t e t e l. Szombathelytől Pinkafőig: 1—50 klgr. járó dij darabszám 25 kr., 50—100 klgr. járó dij darabszám 50 kr., 100-on tul 1 frt. Kutyáért darabszám 25 kr.

— **Hirdetmény.** A nagym. m. kir. kereskedelemügyi ministerium f. é. 24914/VI. sz. a. kelt magas rendelvényével az illető érdekelt köröket figyelmeztetni rendeli, hogy tekintve a csontoknak mint műtrágya készitési anyagnak közgazdasági értékét, azoknak szorgalmas és rendszeres gyüjtési közgazdaságunk érdekében nagyon kivánatos. Az idézett magas rendelet utal arra, hogy országunknak eddig is már szép számu műtrágya gyárai nehezen szerezhetik be ezen gyártásokhoz szükséges anyagot és talán utóbb a gyárak még máshonnan lesznek kénytelenek azt beszerezni, mig jelenleg a meglevő de nem rendszeresen gyüjtött csontok csak elkallódnak s használatlanul elpusztulnak. Ennélfogva az alulirt kamara a kerületbeli kereskedő köröket figyelmezteti ezen körülményre azon felhivással, hogy a csont gyüjtés érdekében saját üzleti körükben a czélszerü intézkedéseket tegyék meg. Sopron, 1890. évi junius hóban. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Alulirott kamara ezennel közzé teszi, hogy f. e. május 16-ika óta a kamara helyiségeiben a nmélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 25552/VI890 sz. a. kelt magas rendelvényéhez képest egy védjegy lajstromozási hivatal van berendezve, mely a védjegyek lajstromát vezeti, és a védjegyek pr ba lenyomatait őrzi. — Ezen hivatal hétköznapokon a kamarai iroda rendes hivatalos óráin belül nyitva áll a felvilágositást keresők előtt és ez időben mindenkinek szabadságában áll a védjegyek belajstromozására, megujulására, átiratására vagy törlésére, valamint a lajstromok és próbanyomatok betekintésére, ugyszintén felvilágositások — szerzése czéljából, ezen hivatalt igénybe venni. — A felek védjegyek belajstromozása megnyitása, átirása és törlése, valamint a szükséges felvilágositások iránt, a védjegy lajstromozó hivatalt irásban vagy szóval kereshetik meg. Az első esetben a kérvény kellő bélyeggel (50 kr.) ellátva nyujtandó be, ha a kérelem szóval adatik elő, a jelentkezőkkel kellőleg bélyegzett jegyzőkönyv veendő fel. A belajstromozási kérvényhez csatolandó cliché-k hossza legfellebb 20 centimeter, szélessége 13 centimeter lehet, magassági pedig a sajtó általi sokszorositás tekintetéből kellő magasságu: (25 mm.) legyen. Ilyen cliche egy példányban mellékleudő, oly védjegyek lenyomata pedig, melyek fém árukra, agyag- vagy üvegárukra alkalmazandók legalább is három példányban mellékleudő a folyamodványhoz, melyek mindegyike átlyukasztva legyen, akként, hogy egy fonalra legyen füzhető, melyen egyuttal egy jelzés alkalmazható a védjegylajstrom illető számának kitüntetése czéljából. — Oly bejelentők részére, kik védjegy clichét bemutatni általában nem képesek a megfelelő 2—3 védjegy példány bemutatása és a megfelelő költségelőleges letétele mellett a kamara elkészittetheti a szükséges clichét. Csak oly clichék fogadhatók el, melyeknek alapzatai prizma alakuak; kerek vagy tojás alaku talapzattal birók nyomtatás utján való közzétételre nem alkalmasak. A védjegyek a „Központi Értesitőben“ tétetnek közzé, melynek egy-egy példánya 10 krért megkapható. — Sopron 1890 junius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A kamarákhoz érkező beadványok bélyegkötelezettsége érdemében a nagymélt magy. kir. pénzügyministerium 31520/890 sz. a. kelt magas intézményével e rendeli: hogy a magán felek személyes érdekében a közhatóságoknoz intézett, és hatósági elintézést igénylő beadványok bélyegkötelesek lévén, tekintve hogy a kereskedelmi és iparkamarák állása a bélyegkötelezettségre nézve a közhatóságokéval az 1868 VI. t. cz. 25 §. szerint egyenlő a most emlitett törvények 3 §. d.) és f.) pontjaiból kifolyólag az ilyenemü beadványok az illetéki dijjegyzék 13 tétel III. pontja értelmében bélyegkötelesek. — Ellenben azon beadványok, melyek a kereskedő- vagy iparosztály általános érdekeit illetik, valamint oly levelek, melyekben, magánfelek a kamaráknak felszólitás folytán felelnek, bélyegmentesek. Bélyegmentesek még az iparosok és kereskedők azon beadványai a melyekben: a) felvilágositást kérnek törvények és rendeletek intézkedései, ezek értelmezése vagy végrehajtása iránt, — b) tanácsot kérnek törvények vagy rendeletekből folyó kötelezettségeik tekintetében, — c) útbaigazitást kérnek közlekedési vállalatok szállitási feltételei, dijszabályzatár stb. tekintetében, — d) tudakozódások bel- és külföldi ipari és kereskedelmi czégek, ipari és gyári telepek vagy egyéb ipari, kereskedelmi és forgalmi berendezések és intézmények iránt, — e) útbaigazitás iránti kérés állami és hatósági vagy külföldi szállitások tekintetében, — f) tudakozódások vásárok ügyében, — g) levelezések kiállitások tekintetében. — Ezen példákkal a bélyegmentes iratok összes fajai nincsenek még kimeritve, a miért előforduló kételyek esetében, a fenn kimondott általános elvi határozatok szem előtt tartandók. — Sopron junius havában 1890. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak f. é. 37514/VI. sz. a. kelt rendelete szerint az 1890. évi VIII. törvényczikk, melyszerint az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokból és országokból magyarországba megtöltés végett küldött, az osztrák hitelesitési jelzéssel ellátott üres hordók, melyek megtöltve innen ismét oda vissza küldetnek azon elbánás alá esnek mint a magyarországi hitelesitéssel ellátott hordók — f. é. julius elsején lép életbe és azoknak a magyar hitelesitési jelzéssel való ellátása ezentul nem kivántatik. Hasonló elbánás alá esnek a Magyarországban hitelesitett és hasonló czélból az osztrák államfélbe küldött és visszaszállitandók is. Sopron, 1890. julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Vegyes hirek.

— **A budapesti állami középipariskolába** a beiratás szeptember hó első napjától 10-ig tart. — Ezen intézetbe a 15. életévüket betöltött ifjak közül felvétetnek: a) Azok, a kik az iparos tanulók számára szervezett iskola 3 évi tanfolyamát bevégezték, s legalább is jó osztályzatu bizonyitványuk van. b) Azok, a kik a polgári iskola gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatu bizonyitványt nyertek. c) Iparossegédek és mindazok, a kik az a) vagy b) pontban kivánt készültségüket felvételi vizsgálat utján bizonyitják. — Általában megkivántatik, hogy a belépni kivánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után a középipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen; és ezt hatóságilag hitelesitett bizonyitványnyal igazolja. — Az intézet végbizonyitványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulóinak jogot ad a szakjok körebe tartozó s képesitéshez kötött iparágak üzésére; az épitészeti szakosztály tanulói pedig e végbizonyitvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogositva vannak a kőmives-, kőfaragó- és az ácsmesterség gyakorlására. — Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó oszályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe, s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egyéves önkenytesség kedvezményében részesülnek. — A budapesti áll. középipariskola igazgatósága.

— **Nemzetközi baleset ellen biztositó-részvénytársaság.** Ezen az „Adriai“ biztositó-társulat pártfogása alatt trieszti és bécsi első rangu pénzerők által 600.000 forint teljesen befizetett részvénytőkével alapitott társaság, mely üzleti működését a Lajtán tul már megkezdette, azt a magyar korona országaira is kiterjesztette és magyarországi képviseletével az „Adria“ biztositótársulatnak Podmaniczky Frigyes báró vezetése alatt álló magyarországi osztályát bizta meg. Az iparnak az utóbbi években Magyarországbar történt nagyszabásu fejlődése, valamint a zónatarifa behozatala óta a vasuti személyközlekedésnek minden várakozást felülmuló rohamos emelkedése ugyszólván kényszerüséggel utal a baleset ellen való biztositás általános igénybevételére — A „Nemzetközi baleset ellen biztositó-részvénytársaság ezen követelményeknek egy módozatokban gazdag és legkedvezőbb feltételeket nyujtó programmal igyekszik megfelelni, s igy nem csodálható, hogy a magyarországi képviseletnél már is számos biztositási ajánlat érkezett be. — A kiváló hirnévnek örvendő anyaintézet kitünő ügynöki hálózata áll a Nemzetközi baleset ellen biztositó részvénytársaság rendelkezésére, mi által ezen társaságnak a legszebb jövő helyezhető kilátásba. Kőszegen képviselve az Adriai bizt. társulat ügynöksege által.

— **Félmilliós bukás.** Frommer A. Herman budapesti magkereskedő tudvalevőleg beszüntette fizetéseit. A 600.000 frtot meghaladó adóságokkal szemben a vagyont képező 180.000 frt nagyrészt ingatlanokból áll, melyekre első sorban egy hitelező van betáblázva. A többi majdnem félmilliót megközelitő adósság fedezésére a czég oly egyezséget ajánl, melyet a hitelezők határozottan vissza utasitanak; a kiegyezés tehát nagyon kétségessé vált.

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***
Kiadó-laptulajdonos: ***Feigl Gyula.***

Irodalom.

— **Heyse Pálnak**, a legjobb nevü német irók egyikének két művét tartalmazza a Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytár V. évfolyamának legujabb, 15-ik kötete. Heyse ki első sorban mély érzelmü költő, megragadó költészetét átviszi prózai elbeszéléseibe is, és ez teszi novelláit oly hivilóan be sesekké

hogy az összes irodalmak legjobbjai közé tartoznak. Kedvvel fordul a finom lélektani rajzok felé, de nem a franczia iskola rideg, tudományosan bonczolni akaró pretenzi ival, hanem költői fantáziával és művészi tökéletességgel igyekszik tárgyait feldolgozni. Ezért marad mindig nemes, rokonszenves és igaz, bármily nehéz és szokatlan problémákat vet is fól magának megoldás végett. A kötetben foglalt két nagyobb elbeszélés, „Felejthetetlen szavak" és „Megosztott sziv" legszebb gyöngyei közé tartoznak e költői szellem alkotásainak. Egy nagyratörő férfilelket szeret meg az elsőben egy büszke leányszív, s a két nemes lény nem lehet egymásé az előkelő leány bizonyos könnyedén odavetett szavai miatt, melyeket a polgári származású, szegény sorsú férfi véletlenül meghallott és „el nem felejthet." Kedves lebilincselő olvasmány, melyben nemcsak a szerzőnek vannak mondanivalói, hanem a rokonszenvüket megnyert személyek párkeszédei is mindig valami szép és nemes körül forognak s magas műveltségi szinvonalon állanak.

Ez főkép az, a mitől bizonyos irodalmi irány már csaknem teljesen elszoktatta a közönséget, s a mi Ileysének egyik legnagyobb érdeme és értéke. A második elbeszélés egy férfi kettős szerelméről szól, ki egyenlő hévvel és őszinteséggel szereti nejét és — neje barátnőjét. S Ileyse ezt a problémát a sikamlósságnak minden árnyéka nélkül állitja fel és oldja meg. A két nő rajza egyike a legsikerültebbeknek a női erények, e nagy imádójának művei közt. A két novellát Fái Béla forditotta lehető hűséggel és semmit sem ejtve el a kiváló iró megnyerő tulajdonaiból. A kötet a jeles gyüjteménynek legértékesebbjei közé fog tartozni, és dicséri az Egyetemes Regénytár szerkesztőinek izlését. Ára csinos piros vászonkötésben 50 kr.

— **A legkellemesebb szórakoztató** egy jó lap s ezt csekély 6 frtért m gszerezheti minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok" czimű szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulattató, értelem, érzelem és izlés nemesitő olvasmányokat nyujt olvasóinak, hanem „Nő a házban" czimű mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörü csak kiváló művészektől eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy magasztos czéljának a „Képes Családi Lapok" mennyire megfelel: azt legjobban bizonyitja azon közkedveltség, a melyben részesül, s előfizetőinek évről-évre szaporodó száma. A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy korona-u cza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

Nyilt-tér.

Fekete, fehér és szines selyem-damaszt 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig meterenkint (18 minőségben) — darab- s végszámra. Vám- és portomentesen szállit Henneberg G. (cs. és kir. udv. szállitó) Zürichben. Minták rögtönösen küldetnek. Levelek 10 krnyi portóval.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II.III. oszt. kocsikkal		
	Budapesti idő.		reggel	d. u.	este.
—	**Köszeg**	ind.	5[15]	12[04]	6[03]
6	Lukácsháza	(m. h.)	5[29]	12[17]	6[24]
12	Német-Gencs	(m. h.)	5[46]	12[33]	6[41]
18	**Szombathely**	érk.	6[01]	12[47]	6[56]
—	**Szombathely**	ind.	6[45]	3[30]	7[15]
7	Német-Gencs	(m. h.)	7[01]	3[46]	7[13]
13	Lukácsháza	(m. h.)	7[18]	4[03]	7[48]
18	**Köszeg**	érk.	7[31]	4[16]	8[01]

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo . .	8 frt.	70 krtól	8 frt.	90 kr-ig.
Rozs	„ . .	8 „	70 „	8 „	90 „
Arpa	„ . .	7 „	25 „	8 „	— „
Kukoricza	„ . .	6 „	25 „	6 „	60 „
Zab	„ . .	8 „	70 „	9 „	— „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya	—	—
„ II.	„	14	40	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	14	30	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	60	Disznóhus . „	—	56
Buzakorpa .	„	5	—	„ zsir . „	—	76
Rozs „ .	„	4	75	Borjuhus . „	—	60
Köleskása .	„	11	—	Birkahus . „	—	40
Dara . .	„	16	90	1 méteröl bükkfa	13	50
Arpa dara .	„	8	—	„ „ dorong	10	--
Széna . .	„	2	80	„ tölgyfa	9	40
Szalma . .	„	1	70	„ „ dorong	7	60

HIRDETESEK.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és kegyes

„Benedek-rendű" szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondében.
Prior: Dom Magaelenne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 — London 1884
A legmagasabb kitüntetések.

Feltalál-tatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendi"-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyitja a lukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készítményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapíttatott 1807-ben. SEGUIN **Bordeaux** 106 és 108,
Főügynök: Rue Croix de Sequey.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú-(drogue) kereskedésekben.

Ikt. 1700
1890.

Hirdetmény.

A köszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a **szombathely-pinkafői** helyi érdekü vasut számára az alább megnevezett határokban kisajátitott területekről elkészitett összeirás, térkép és egyedi kimutatás hitelesitésére a helyszinére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Csajta községre nézve **1890. julius 17-én** délelőtt **9** óra: a **rohonczi állomáson.**
Rohoncz „ „ ugyanakkor ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátitás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokban a **szombathely-pinkafői** helyi érdekü vasut számára kisajátitott területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanitási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak: ezeket **1890. évi julius hó 15-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátitási és kártalanitási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkeblezett tételek pedig ezentul a kisajátitott területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeirás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthetők.

Kelt Kőszegen, 1890. junius 9-én.

A köszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry Zsigmond,
kir. aljárásbiró.

Nagy földmivelési és erdőgazdasági mű- és ipar-Kiállitás Bécsben

máj. 14-től okt. 15-ig
d. e. 10-től este 10 ig.

világitott vizmű-park és rotunda
este villanyvilágitás

a rotundában

Belépti dij 40 kr. — Vasárnap és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermek-jegy 20 kr.

Első legolcsóbb és szolidabb bevásárlóhely.
Szétküldés az eredeti gyárárakon.

Ticho Fülöp, Brünn,

Krautmarkt 21. — Rathhausgasse 17.

Szétküldés utánvéttel.
A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldetik.

Brünni posztó-szövetek
a leghiresebb cs. és kir. gyáraktól.

1 maradék 3·10 méter öltönyszövet jó minőségben frt. 3·50.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet jobb minőségben frt. 5·—.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet legjobb minőségben frt 10·75.
1 maradék 3·10 m. fekete posztó salon-öltönyre frt. 9·—.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4·25.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Mosó-szövetek.
(Mosásért biztosittatik.)

1 maradék kártolfonal a legujabb szövetmintákban, 6·40 m. frt. 3·—.
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6·40 m. frt. 4.

Egy vállravető
czérna, 8 negyed hosszu fl 1·50
Tiszta gyapju 10 negyed hosszu frt. 5·—.
Egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4.50.

Női ruha-szövetek
mindenféle szövő nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyári időszakra 1890/91.

Egy egész öltözet
dupplaszéles.

jó minőségben 10 meter frt 5·—.
jobb „ 10 meter frt 7·—.
finom „ 10 meter frt 9.—.
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter frt 11·—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 10 met. frt 13·—.

Fekete Cachemir,
lengyel készitmény,
sima, csikos, vagy virágos:
1 öltözet 10 m. sima frt 4·50.
1 „ „ „ csikos frt 5·50.

Angol Zephyr (vasmak),
legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek.

Uj!!
1 egész öltöny Ia. 10 meter frt 6·50.
1 egész öltöny IIa. 10 meter frt 4.50.

Franczia Voiles (Satins),
mosásra biztositék.

Egy teljes ruha
10 méter:
jó minőségben . . frt 3·50.
finom „ . . . frt 4·50.
legfinomabb min. . frt 5·50.
atlasz-minőségben . frt 6·50.

Jute-függöny
török minta, egész hosszában el-ő minőség . . frt 3·50.
második min. . . frt 2·50.

Tunis-függöny
aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben . frt 4·50.

Egy garnitura,
két ágy- és egy asztalteritő
jute-ből . . . . frt 3·50.
ripsből . . . . frt 4·50.

Manilla-futószőnyeg,
igen tartós,
egy marad. 10—11 m. frt 5.40.

Lenn-áruk:
Egy darab = 30 bécsi rőf.
ára darabonkint:

Rumburgi szék-lenn, 5 negyed széles . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin Ia. . . . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin IIa. . . . . frt 4·50.
Chiffon, igen jó min. á frt 4·50, 5·50, 6·50 egész frt 9·—
Házivászon, 4 negyed széles frt 4·50, 5 negyed frt 5.50.
Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes potlék a lenfonálnak . . frt 9 —
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia 8.50, IIa frt 5·50
Lenszövet varrás nélkül darabja, 2 met. hosszu frt 1·10.
Canevas, Ia min. ágybehuzókra . . . frt 6·—.

Hölgy-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar. frt 3·75.
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab . frt 6·—.

Fennti métermértékek teljesen elegendők egész férfiöltönyre vagy felöltőhöz.

Pompásan elkészitett mintakönyvek a szabó uraknak kivánságára ingyen és bérmentesen küldetnek.

Minták magányosan kivánság szerint minden árucikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.